

Bryssel 12.12.2019
COM(2019) 624 final

2019/0274 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

huumausainetoimikunnan 63. istunnossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta, joka koskee aineiden listaamista vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, ja psykotrooppisia aineita koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen mukaisesti

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä huumausainetoimikunnan 63. istunnossa unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on määrä listata aineita YK:n vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, ja psykotrooppisia aineita koskevan YK:n vuoden 1971 yleissopimuksen mukaisesti. Huumausainetoimikunnan 63. istunto on tarkoitus pitää 2.–6. maaliskuuta 2020.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. YK:n vuoden 1961 huumausaineyleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, ja psykotrooppisia aineita koskeva YK:n vuoden 1971 yleissopimus

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen¹, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, jäljempänä 'huumausaineyleissopimus', tarkoituksena on torjua huumausaineiden väärinkäyttöä koordinoitulla kansainvälisellä toiminnalla. Sen yhteydessä toteutetaan kahdenlaisia toimia ja valvontaa. Ensinnäkin sillä pyritään rajoittamaan huumausaineiden hallussapito, käyttö, kauppa, jakelu, tuonti, vienti, valmistus ja tuotanto ainoastaan lääketieteellisiin ja tieteellisiin tarkoituksiin. Toiseksi sillä torjutaan huumekauppaa kansainvälisen yhteistyön avulla huumekauppiaiden toiminnan estämiseksi ja hillitsemiseksi.

Psykotrooppisista aineista vuonna 1971 tehdyllä YK:n yleissopimuksella², jäljempänä 'psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus', perustettiin kansainvälinen psykotrooppisten aineiden valvontajärjestelmä. Sillä monipuolistettiin ja laajennettiin järjestelmän piiriin kuuluvien huumausaineiden joukkoa ja otettiin käyttöön useita synteettisiä huumausaineita koskevat valvontatoimet toisaalta niiden väärinkäyttömahdollisuuksien ja toisaalta niiden lääkinnällisen arvon perusteella.

Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat yleissopimusten osapuolia, mutta unioni ei ole.

2.2. Huumausainetoimikunta

Huumausainetoimikunta (CND) on YK:n talous- ja sosiaalineuvoston (Ecosoc) alainen elin, jonka tehtävät ja toimivaltuudet on vahvistettu muun muassa mainituissa kahdessa yleissopimuksessa. Siihen kuuluu 53 YK:n jäsenvaltiota, jotka Ecosoc on valinnut. Maaliskuussa 2020 huumausainetoimikunnassa on 13 EU:n jäsenvaltiota, joilla on äänioikeus³. Unioni osallistuu huumausainetoimikunnan työskentelyyn tarkkailijana.

2.3. Suunniteltu huumausainetoimikunnan säädös

Huumausainetoimikunta tarkistaa säännöllisesti ainelistoja, jotka on liitetty mainittuihin yleissopimuksiin. Tarkistukset perustuvat suosituksiin, jotka Maailman terveysjärjestö (WHO) antaa humeriippuvuutta käsittelevän asiantuntijakomiteansa lausuntojen perusteella.

¹ Yhdistyneet kansakunnat, Sopimussarja, osa 978, nro 14152.

² Yhdistyneet kansakunnat, Sopimussarja, osa 1019, nro 14956.

³ Seuraavat 13 jäsenvaltiota ovat 1. tammikuuta 2020 alkaen huumausainetoimikunnan äänioikeutettuja jäseniä: Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Kroatia, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Tšekki, Unkari ja Yhdistynyt kuningaskunta.

WHO toimitti 24. tammikuuta 2019 YK:n pääsihteerille kuusi suositusta⁴, jotka annettiin asiantuntijakomitean 41. kokouksessa tehdyn kannabista ja kannabikseen liittyviä aineita koskevan kriittisen tarkastelun perusteella.

Huumausainetoimikunnan 63. istunnossa, joka järjestetään 2.–6. maaliskuuta 2020 Wienissä, saatetaan käsitellä päätösten hyväksymistä näiden aineiden listaamisesta yleissopimusten mukaisesti.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Yleissopimusten listoihin tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan unionin lainsäädännön soveltamisalaan huumausaineiden valvonnan alalla kaikissa jäsenvaltioissa. Laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta 25 päivänä lokakuuta 2004 tehdyn neuvoston puitepäättöksen 2004/757/YOS⁵, jäljempänä 'puitepäättös', 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti "huumausaineella" tarkoitetaan joko huumausaineyleissopimuksen tai psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa ainetta, samoin kuin puitepäättöksen liitteessä lueteltuja aineita. Sen vuoksi puitepäättöstä sovelletaan aineisiin, jotka on sisällytetty huumausaineyleissopimuksen ja psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listoihin. Näin ollen kaikki näiden yleissopimusten listoihin tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan EU:n yhteisiin sääntöihin ja muuttavat niiden soveltamisalaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Tähän ei vaikuta se, onko kyseinen aine jo saatettu valvontatoimien piiriin unionissa.

Kannabista ja kannabikseen liittyviä aineita, joista tehtiin kriittinen tarkastelu huumeriippuvuutta käsittelevän asiantuntijakomitean 41. kokouksessa ja annettiin kuusi WHO:n suositusta 24. tammikuuta 2019, valvotaan nyt kansainvälisesti joko huumausaineyleissopimuksen tai psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen nojalla.

- **"Kannabis ja kannabishartsit"** kuuluvat huumausaineyleissopimuksen listaan I. Lisäksi *"kannabis ja kannabishartsit"* kuuluvat huumausaineyleissopimuksen listaan IV, joka sisältää erityisen vaarallisina pidettyjä aineita;
- **dronabinoli (delta-9-tetrahydrokannabinoli)** sisältyy psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listaan II;
- **tetrahydrokannabinoli** (delta-9-tetrahydrokannabinolin isomeerit) sisältyy psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listaan I;
- **"kannabisuutteet ja -tinktuurat"** kuuluvat huumausaineyleissopimuksen listaan I;
- **"kannabidiolivalmisteita"** valvotaan osana huumausaineyleissopimuksen listassa I olevaa kohtaa "kannabisuutteet ja -tinktuurat";
- **"kannabiksen ja dronabinolin lääkevalmisteita"** valvotaan kannabispohjaisina valmisteina osana huumausaineyleissopimuksen listaa I tai valmisteina, joissa käytetään synteettistä delta-9-tetrahydrokannabinolia, osana psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listaa I.

⁴ https://www.who.int/medicines/access/controlled-substances/UNSG_letter_ECDD41_recommendations_cannabis_24Jan19.pdf?ua=1

⁵ EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8; päätös sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston puitepäättöksen 2004/757/YOS muuttamisesta uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämiseksi huumausaineen määritelmään ja neuvoston päätöksen 2005/387/YOS kumoamisesta 15 päivänä marraskuuta 2017 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2017/2103, EUVL L 305, 21.11.2017, s. 12.

Komission ehdotus unionin kannaksi perustuu asiakirjoihin, jotka ovat saatavilla huumeriippuvuutta käsittelevän WHO:n asiantuntijakomitean kokouksia varten, sekä vastauksiin⁶, jotka WHO, kansainvälinen huumausaineiden valvontalautakunta INCB ja YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaava järjestö UNODC antoivat huumausainetoimikunnan istuntojenvälisissä kokouksissa (4. kokous järjestettiin 24. kesäkuuta 2019 ja 5. kokous 23. syyskuuta 2019) omien toimivaltuuksiensa mukaisesti. Siinä otetaan huomioon jäsenvaltioiden kanssa horisontaalisen huumausainetyöryhmän puitteissa käyty yhteydenpito ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen EMCDDA:n alalla toteuttama työ.

Komission ehdotuksessa unionin kannaksi ehdotetaan, että WHO:n suosituksista tuetaan vain joitakin eli sellaisia, joissa otetaan huomioon niitä koskevan tieteellisen tiedon kehitys ja jotka eivät johtaisi merkittävään muutokseen näiden aineiden valvonnassa.

Useille suosituksille on kuitenkin tyypillistä, etteivät niiden oikeudelliset ja käytännön vaikutukset ja seuraukset ole selkeitä uusien valvontatoimenpiteiden tai niiden puutteen suhteen. Komission ehdotuksessa unionin kannaksi ehdotetaan tämän vuoksi, että näitä suosituksia vastustetaan. Vaihtoehtoisesti komission ehdotuksessa esitetään vararatkaisuksi, ettei näistä suosituksista äänestetä ja WHO:lta pyydetään lisäarviointia.

Neuvoston on vahvistettava unionin kanta huumausainetoimikunnan kokoukseen, jossa on tarkoitus päättää aineiden listaamisesta. Koska unioni toimii huumausainetoimikunnassa vain tarkkailijana rajoitetuin valtuuksin, huumausainetoimikunnan jäsenenä maaliskuussa 2020 olevien jäsenvaltioiden olisi esitettävä yhteinen kanta toimien yhdessä unionin etujen mukaisesti. Unioni ei ole näiden yleissopimusten osapuoli, mutta sillä on yksinomainen toimivalta tällä alalla.

Tämän vuoksi komissio esittää ehdotuksen huumausainetoimikunnan 63. istunnossa Euroopan unionin puolesta otettavasta unionin kannasta, joka huumausainetoimikunnan jäsenenä maaliskuussa 2020 toimivien jäsenvaltioiden on määrä esittää ja joka koskee aineiden listaamista huumausaineyleissopimuksen ja psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen mukaisesti. Komissio esittää tällaisen unionin kantaa koskevan ehdotuksen nyt neljättä kertaa.⁷ Neuvosto on aiemmilla kerroilla hyväksynyt unionin kannat⁸, jolloin EU:n on ollut mahdollista esiintyä yhtenä rintamana huumausainetoimikunnan kokouksissa, joissa on käsitelty aineiden listaamista koskevia kansainvälisiä päätöksiä, koska huumausainetoimikuntaan kuuluvat jäsenvaltiot ovat äänestäneet hyväksytyjen unionin kantojen mukaisesti listaamisen puolesta.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä 'SEUT-sopimus') 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla*

⁶ Ks. kaikkien kysymysten ja vastausten kokoelma 26. marraskuuta alkaen osoitteessa https://www.unodc.org/documents/commissions/CND/Scheduling_Resource_Material/Cannabis/Consultations_with_WHO_Questions_and_Answers_26_November_2019.pdf

⁷ COM(2017) 72 final; COM(2018) 31 final; COM(2018) 862 final. On syytä huomata, että komissio antaa samaan aikaan erillisen ehdotuksen, joka koskee uusien psykoaktiivisten aineiden listaamista.

⁸ Neuvosto hyväksyi aiemmat unionin kannat 7. maaliskuuta 2017, 27. helmikuuta 2018 ja 5. maaliskuuta 2019.

on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohtaa sovelletaan riippumatta siitä, onko unioni kyseisen elimen jäsen tai kyseisen sopimuksen osapuoli.⁹ Ilmaisuihin ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätäjät antaa”.¹⁰

Huumausainetoimikunta on kyseisessä artiklassa tarkoitettu ”sopimuksella perustettu elin”, koska se on Yhdistyneiden kansakuntien elimen Ecosocin perustama elin, jolle on osoitettu erityisiä tehtäviä huumausaineyleissopimuksessa ja psykotrooppisia aineita koskevassa yleissopimuksessa.

Huumausainetoimikunnan päätökset aineiden listaamisesta yleissopimusten mukaisesti ovat SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuja ”säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia”. Huumausaineyleissopimuksen ja psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen mukaan huumausainetoimikunnan päätökset tulevat sitoviksi ilman eri toimenpiteitä, paitsi jos jokin osapuoli on asetetussa määräajassa toimittanut päätöksen Ecosocille uudelleentarkasteltavaksi.¹¹ Asiaa koskevat Ecosocin päätökset ovat lopullisia. Aineiden listaamista koskevilla huumausainetoimikunnan päätöksillä on oikeusvaikutuksia myös EU:n oikeusjärjestelmään unionin lainsäädännön nojalla ottaen huomioon, että ne voivat vaikuttaa ratkaisevasti EU:n säännösten sisältöön eli neuvoston puitepäätökseen 2004/757/YOS. Yleissopimusten listoihin tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan tämän unionin säädöksen soveltamisalaan.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee.

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tarkoitus ja sisältö liittyvät laittomaan huumausainekauppaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohta. Siinä määritellään laitton huumausainekauppa rikokseksi, joka on luonteeltaan rajatylittävää, ja annetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle valtuudet säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä tällä alalla.

4.3. Eriytetty yhdentyminen

Yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut perussopimukseen liitetyssä, siirtymämääräyksistä tehdyssä pöytäkirjassa N:o 36 olevan 10 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ettei se hyväksy

⁹ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 64 kohta.

¹⁰ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

¹¹ Huumausaineyleissopimuksen 3 artiklan 7 kohta; psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen 2 artiklan 7 kohta.

komission ja Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltaa sellaisten poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alalla annettujen unionin säädösten osalta, jotka on hyväksytty ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa. Tämän seurauksena neuvoston puitepäättöstä 2004/757/YOS lakattiin soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan 1. joulukuuta 2014.¹²

Koska aineiden listaamista koskevat huumausainetoimikunnan päätökset eivät vaikuta niihin laitonta huumausainekauppaa koskeviin yhteisiin sääntöihin, jotka sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa, Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu unionin puolesta otettavan kannan vahvistamista koskevan neuvoston päätöksen antamiseen silloin kun tällaisia aineiden listaamista koskevia päätöksiä annetaan.¹³

Neuvoston puitepäättös 2004/757/YOS, sellaisena kuin sitä sovellettiin 21. marraskuuta 2018 saakka, sitoo Tanskaa. Tämän puitepäättöksen 1 artiklan mukaan ”huumausaineilla” tarkoitetaan aineita, jotka kuuluvat joko huumausaineyleissopimuksen tai psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen soveltamisalaan.

Koska aineiden listaamista koskevat huumausainetoimikunnan päätökset vaikuttavat niihin laitonta huumausainekauppaa koskeviin yhteisiin sääntöihin, jotka sitovat Tanskaa, Tanska osallistuu unionin puolesta otettavan kannan vahvistamista koskevan neuvoston päätöksen antamiseen silloin kun tällaisia aineiden listaamista koskevia päätöksiä annetaan.

4.4. Päätelmät

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole talousarviovaikutuksia.

¹² Ks. luettelo ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alalla annetuista unionin säädöksistä, joita lakataan soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan 1. joulukuuta 2014 alkaen siirtymämääräyksiä koskevan pöytäkirjan (N:o 36) 10 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen mukaisesti, 29 kohta (EUVL C 430, 1.12.2014, s. 17).

¹³ Tämä ehdotus koskee sellaisen kannan vahvistamista, joka otetaan unionin puolesta kokouksessa, joka pidetään Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen jälkeen, paitsi jos Yhdistynyt kuningaskunta pyytää neljättä pidennystä perussopimuksen 50 artiklan mukaiseen määräaikaan ja Eurooppa-neuvosto (50 artikla) hyväksyy sen yksimielisesti. Komission ehdotuksen antamisajankohtana Yhdistynyt kuningaskunta on kuitenkin jäsenvaltio. Tämän vuoksi viittaukset useisiin ”jäsenvaltioihin”, jotka ovat huumausainetoimikunnan jäseniä ym., koskevat myös Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

huumausainetoimikunnan 63. istunnossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta, joka koskee aineiden listaamista vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, ja psykotrooppisia aineita koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen mukaisesti

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Vuonna 1961 tehty Yhdistyneiden kansakuntien (YK) huumausaineyleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla¹, jäljempänä 'huumausaineyleissopimus', tuli voimaan 8 päivänä elokuuta 1975.
- (2) Huumausaineyleissopimuksen 3 artiklan nojalla huumausainetoimikunta voi päättää aineiden lisäämisestä kyseisen yleissopimuksen listoihin. Huumausainetoimikunta voi tehdä listoihin muutoksia vain Maailman terveysjärjestön, jäljempänä 'WHO', suositusten perusteella, mutta se voi myös päättää, että WHO:n suosittamia muutoksia ei tehdä.
- (3) Psykotrooppisista aineista vuonna 1971 tehty YK:n yleissopimus², jäljempänä 'psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus', tuli voimaan 16 päivänä elokuuta 1976.
- (4) Psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen 2 artiklan nojalla huumausainetoimikunta voi WHO:n suositusten perusteella päättää sekä aineiden lisäämisestä kyseisen yleissopimuksen listoihin että niiden poistamisesta listoista. Huumausainetoimikunnalla on laaja harkintavalta ottaa huomioon taloudellisia, sosiaalisia, oikeudellisia, hallinnollisia ja muita tekijöitä, mutta se ei saa toimia mielivaltaisesti.
- (5) Kummankin yleissopimuksen listoihin tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan unionin lainsäädännön soveltamisalaan huumausaineiden valvonnan alalla. Neuvoston puitepäättöstä 2004/757/YOS³ sovelletaan näiden yleissopimusten listoissa lueteltuihin aineisiin. Näin ollen kaikki näihin yleissopimuksiin liitettyihin listoihin tehtävät muutokset vaikuttavat suoraan unionin yhteisiin sääntöihin ja muuttavat niiden soveltamisalaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

¹ Yhdistyneet kansakunnat, Sopimussarja, osa 978, nro 14152.

² Yhdistyneet kansakunnat, Sopimussarja, osa 1019, nro 14956.

³ Neuvoston puitepäättös 2004/757/YOS, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8).

- (6) Huumausainetoimikunnan on määrä hyväksyä Wienissä 2–6 päivänä maaliskuuta 2020 järjestettävässä 63. istunnossaan päätöksiä kannabiksesta ja kannabikseen liittyvistä aineista, joita jo valvotaan huumausaineyleissopimuksen tai psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen nojalla.
- (7) Unioni ei ole asianomaisten YK:n yleissopimusten osapuoli. Sillä on tarkkailijan asema huumausainetoimikunnassa, johon maaliskuussa 2020 kuuluu 13 EU:n jäsenvaltiota, joilla on äänioikeus⁴. Sen vuoksi neuvoston on valtuutettava nämä jäsenvaltiot esittämään unionin kanta, joka koskee aineiden listaamista huumausaineyleissopimuksen ja psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen mukaisesti, koska kansainväliset päätökset aineiden lisäämisestä yleissopimusten listoihin kuuluvat unionin yksinomaisen toimivallan piiriin.
- (8) WHO esitti 24 päivänä tammikuuta 2019 kuusi suositusta⁵, jotka annettiin huumeriippuvuutta käsittelevän WHO:n asiantuntijakomitean, jäljempänä 'WHO:n asiantuntijakomitea', 41. kokouksessa tehdyn kannabista ja kannabikseen liittyviä aineita koskevan kriittisen tarkastuksen perusteella. Näillä suosituksilla ei pyritä antamaan hyväksyntää kannabiksen tai kannabikseen liittyvien aineiden viihdekäytölle.
- (9) WHO:n asiantuntijakomitean arvion mukaan **kannabis ja kannabisharts** eivät erityisen todennäköisesti aiheuta vastaavia haittavaikutuksia kuin muut huumausaineyleissopimuksen listaan IV kuuluvat aineet. Lisäksi kannabisvalmisteet ovat osoittaneet terapeuttista potentiaalia kivun hoidossa ja muiden lääketieteellisten tilojen kuten epilepsian ja multipeliskleroosiin liittyvän spastisuuden hoidossa.
- (10) WHO katsoi, että kannabis ja kannabisharts olisi lisättävä listalle sellaiselle valvontatasolle, joka ehkäisee kannabiksen käytön haittoja, mutta ei kuitenkaan toimi esteenä sille, että kannabikseen liittyviä valmisteita käytetään sekä tutkitaan ja kehitetään lääketieteellisiin tarkoituksiin. Tämän vuoksi WHO totesi, ettei kannabiksen ja kannabishartsin sisällyttäminen listaan IV vastaa kriteereitä, joiden mukaisesti huumausaine kuuluu listaan IV.
- (11) Kyseisellä suosituksella ei muuteta kannabiksen ja kannabishartsin kansainvälistä valvontatasoa, sillä ne kuuluvat jatkossakin huumausaineyleissopimuksen listaan I. Suosituksessa otetaan huomioon alan tieteellinen kehitys sen jälkeen kun kannabis ja kannabisharts on ensimmäisen kerran lisätty huumausaineyleissopimuksen listoihin. Kannabiksen ja kannabishartsin poistaminen huumausaineyleissopimuksen listasta IV hyödyttäisi yhteisen tietämyksen lisäämistä sekä kannabiksen terapeuttisesta käytöstä että siihen liittyvistä haitoista.
- (12) Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi otettava kanta, jonka mukaan kannabis ja kannabisharts poistetaan huumausaineyleissopimuksen listasta IV.
- (13) WHO:n asiantuntijakomitean arvion mukaan **delta-9-tetrahydrokannabinoli ja sen aktiivinen stereoisomeeri dronabinoli**, erityisesti sen erittäin puhtaat laittomat johdannaiset, voivat aiheuttaa vähintään kannabiksen veroisia haittavaikutuksia, riippuvuutta ja väärinkäyttömahdollisuuksia, ja kannabis sisältyy huumausaineyleissopimuksen listaan I. Jos ainetta voidaan väärinkäyttää ja se

⁴ Seuraavat 13 jäsenvaltiota ovat 1 päivästä tammikuuta 2020 huumausainetoimikunnan äänioikeutettuja jäseniä: Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Kroatia, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Tšekki, Unkari ja Yhdistynyt kuningaskunta.

⁵ https://www.who.int/medicines/access/controlled-substances/UNSG_letter_ECDD41_recommendations_cannabis_24Jan19.pdf?ua=1

aiheuttaa samanlaisia haittavaikutuksia kuin aine, joka on jo listattu huumausaineyleissopimukseen, se olisi tavallisesti lisättävä samaan listaan kuin kyseinen aine. Koska delta-9-tetrahydrokannabinolia voidaan käyttää väärin samoin kuin kannabista ja sillä on samanlaisia haittavaikutuksia, se täyttää huumausaineyleissopimuksen listaan I sisällyttämisen kriteerit.

- (14) Lisäksi WHO katsoo, että delta-9-tetrahydrokannabinolin sisällyttäminen samaan yleissopimukseen ja samaan listaan kuin kannabis eli huumausaineyleissopimuksen listaan I helpottaisi merkittävästi yleissopimusten valvontatoimenpiteiden toteuttamista jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi WHO on suositellut, että delta-9-tetrahydrokannabinoli ja sen aktiivinen stereoisomeeri dronabinoli sisällytetään huumausaineyleissopimuksen listaan I, ja jos tämä suositus hyväksytään, poistetaan psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listasta II.
- (15) Tällä suosituksella ei muuteta delta-9-tetrahydrokannabinolin ja sen aktiivisen stereoisomeerin dronabinolin kansainvälistä valvontatasoa. Tämä voisi myös helpottaa valvontatoimenpiteiden toteuttamista jäsenvaltioissa.
- (16) Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi otettava kanta, jonka mukaan delta-9-tetrahydrokannabinoli ja sen aktiivinen stereoisomeeri dronabinoli sisällytetään huumausaineyleissopimuksen listaan I, ja jos kyseinen suositus hyväksytään, poistetaan psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listasta II. Vaihtoehtoisesti suosituksesta ei pitäisi äänestää ja WHO:lta olisi pyydettävä lisäarviointia.
- (17) WHO:n asiantuntijakomitean arvion mukaan **tetrahydrokannabinolilla (delta-9-tetrahydrokannabinolin isomeereillä)**, joka sisältyy psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listaan I, ei ole samanlaisia väärinkäyttöön johtavia ja haitallisia vaikutuksia kuin delta-9-tetrahydrokannabinolilla, mutta koska kaikki delta-9-tetrahydrokannabinolin kuusi isomeeriä ovat kemiallisesti samankaltaisia, näitä isomeerejä on hyvin vaikeaa erottaa delta-9-tetrahydrokannabinolista tavanomaisilla kemiallisen analyysin menetelmillä. Lisäksi näiden kuuden isomeerin sisällyttäminen samaan yleissopimukseen ja samaan listaan delta-9-tetrahydrokannabinolin kanssa eli huumausaineyleissopimuksen listaan I helpottaisi delta-9-tetrahydrokannabinolin kansainvälisen valvonnan toteuttamista ja helpottaisi jäsenvaltioiden valvontatoimenpiteiden toteuttamista kansallisella tasolla. Tämän vuoksi WHO on suositellut, että tetrahydrokannabinoli (delta-9-tetrahydrokannabinolin isomeerit) lisätään huumausaineyleissopimuksen listaan I, mikäli huumausainetoimikunta hyväksyy suosituksen, jonka mukaan dronabinoli ja sen stereoisomeerit (delta-9-tetrahydrokannabinoli) lisätään huumausaineyleissopimuksen listaan I, ja jos kyseinen suositus hyväksytään, poistetaan psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listasta I.
- (18) Tällä suosituksella ei muuteta tetrahydrokannabinolin (delta-9-tetrahydrokannabinolin isomeerit) kansainvälistä valvontatasoa. Tämä voisi myös helpottaa valvontatoimenpiteiden toteuttamista jäsenvaltioissa.
- (19) Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi otettava kanta, jonka mukaan tetrahydrokannabinoli (delta-9-tetrahydrokannabinolin isomeerit) lisätään huumausaineyleissopimuksen listaan I, mikäli huumausainetoimikunta hyväksyy suosituksen, jonka mukaan dronabinoli ja sen stereoisomeerit (delta-9-tetrahydrokannabinoli) lisätään huumausaineyleissopimuksen listaan I, ja jos kyseinen suositus hyväksytään, poistetaan psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen

listasta I. Vaihtoehtoisesti suosituksesta ei pitäisi äänestää ja WHO:lta olisi pyydetty lisäarviointia.

- (20) WHO:n asiantuntijakomitean arvion mukaan **kannabisuutteiden ja -tinktuuroiden**, sellaisina kuin ne on mainittu huumausaineyleissopimuksessa, psykoaktiivisten ominaisuuksien vaihtelu johtuu pääasiassa näihin uutteisiin ja tinktuuroihin sisältyvän delta-9-tetrahydrokannabinolin vaihtelevista pitoisuuksista. Joillakin kannabisuutteilla ja -tinktuuroilla, joilla ei ole psykoaktiivisia ominaisuuksia – pääasiassa kannabidiolilla – on lupaavia terapeuttisia käyttötarkoituksia. Yksittäisissä maissa valvontatoimenpiteitä toteuttavien vastuuviranomaisten kannalta on haasteellista, että eri valmisteita, joissa on eri pitoisuus delta-9-tetrahydrokannabinolia, valvotaan osana samaa kohtaa (”Uutteet ja tinktuurat”) ja samaa listaa. Lisäksi huumausaineyleissopimuksen mukainen valmisteiden määritelmä saattaa kattaa kaikki tuotteet, jotka ovat kannabiksen ”uutteita ja tinktuuroita”, kannabiksen ”valmisteina”, ja myös, jos noudatetaan komitean suositusta siirtää dronabinoli huumausaineyleissopimuksen listaan I, dronabinolin ja sen stereoisomeerien ”valmisteina”. Tämän vuoksi WHO on suositellut, että uutteet ja tinktuurat olisi poistettava huumausaineyleissopimuksen listasta I.
- (21) Huolimatta WHO:n suosituksen jälkeen antamista selvityksistä tälle ei ole ilmeistä kansanterveyteen liittyvää perustelua, ja vaikutuksia on vaikea arvioida kaikilta osin, esimerkiksi kansainvälisen valvontajärjestelmän kattavuuden osalta.
- (22) Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi otettava kanta, että suosituksesta ei pitäisi äänestää ja WHO:lta olisi pyydetty lisäarviointia.
- (23) WHO:n asiantuntijakomitean arvion mukaan **kannabidiolia** on kannabiksessa ja kannabishartsissa, mutta sillä ei ole psykoaktiivisia ominaisuuksia eikä potentiaalia väärinkäyttöön tai riippuvuuden aiheuttamiseen. Sillä ei ole merkittäviä haittavaikutuksia. Lisäksi kannabidiolin on osoitettu olevan tehokas tiettyjen hoitoon vastaamattomien, lapsuudessa puhjenneiden epilepsiaoireyhtymien hallinnassa.
- (24) WHO totesi, että kannabiskasvin valmisteina tuotetut lääkkeet, joilla ei ole psykoaktiivisia vaikutuksia, sisältävät hyvin pieniä määriä delta-9-tetrahydrokannabinolia ja että tarkka kemiallinen analyysi, jossa havaitaan delta-9-tetrahydrokannabinolin jopa 0,15-prosenttinen pitoisuus, voi olla joillekin jäsenvaltioille vaikea tehdä. Tämän vuoksi WHO suosittaa, että huumausaineyleissopimuksen listaan I lisätään alaviite seuraavasti: ”Valmisteet, jotka sisältävät pääasiassa kannabidiolia ja enintään 0,2 prosenttia delta-9-tetrahydrokannabinolia, eivät kuulu kansainväliseen valvontaan.”
- (25) Kyseinen suositus kuitenkin alentaisi näiden valmisteiden nykyistä valvontatasoa, THC-raja-arvon vahvistamisella pääasiassa kannabidiolia sisältäville valmisteille ei ole tieteellistä näyttöä, eikä suosituksen sanamuoto sulje pois mahdollisia eriäviä tulkintoja tällaisen raja-arvon laskutavasta. Kannabidiolin kohtelu muista kannabinoideista poikkeavalla tavalla ei ole perusteltua eikä yleissopimusten listoissa käytössä olevan rakenteen mukaista.
- (26) Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi otettava kanta, että suosituksesta ei pitäisi äänestää ja WHO:lta olisi pyydetty lisäarviointia.
- (27) WHO:n asiantuntijakomitean arvion mukaan delta-9-tetrahydrokannabinolia sisältäviä lääkkeitä ei ole yhdistetty väärinkäyttö- tai riippuvuusongelmiin eikä niitä ohjata muuhun kuin lääketieteelliseen käyttöön. Lisäksi WHO totesi, että tällaiset valmisteet on laadittu siten, ettei niitä todennäköisesti käytetä väärin, eikä niiden tosiasiallisesta

väärinkäytöstä tai haittavaikutuksista ole näyttöä siinä määrin, että olisi perusteltua pitää yllä nykyisen tasoinen valvonnan taso, joka liittyy huumausaineyleissopimuksen listaan I tai psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listaan II. WHO suosittelee tämän vuoksi, että ”**valmisteet, jotka on valmistettu joko kemiallisen synteessin avulla tai kannabisvalmisteena** ja jotka on yhdistetty yhden tai useamman muun ainesosan kanssa lääkevalmisteiksi sellaisella tavalla, että delta-9-tetrahydrokannabinolia ei ole mahdollista ottaa talteen saatavilla olevin keinoin tai sellaisina määrinä, että siitä aiheutuisi kansanterveydellinen riski”, lisätään huumausaineyleissopimuksen listaan III.

- (28) Tämä suositus merkitsisi jäsenvaltioille kuitenkin ylimääräistä sääntelytaakkaa. Lisäksi suosituksen sanamuoto, joka koskee ”lääkevalmisteita”, ei perustu huumausaineyleissopimuksen mukaiseen määritelyyn termiin, eikä se välttämättä sovi EU:n terminologiaan, joka on annettu ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä 6 päivänä marraskuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/83/EY⁶.
- (29) Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi otettava kanta, että ne äänestävät sitä suositusta vastaan, jonka mukaan ”valmisteet, jotka on valmistettu joko kemiallisen synteessin avulla tai kannabisvalmisteena ja jotka on yhdistetty yhden tai useamman muun ainesosan kanssa lääkevalmisteiksi sellaisella tavalla, että delta-9-tetrahydrokannabinolia ei ole mahdollista ottaa talteen saatavilla olevin keinoin tai sellaisina määrinä, että siitä aiheutuisi kansanterveydellinen riski”, lisätään huumausaineyleissopimuksen listaan III. Vaihtoehtoisesti kyseisestä suosituksesta ei pitäisi äänestää ja WHO:lta olisi pyydettävä lisäarviointia.
- (30) On aiheellista vahvistaa huumausainetoimikunnassa unionin puolesta otettava kanta, koska näiden kannabiksen ja kannabikseen liittyvien aineiden listaamista koskevat päätökset voivat vaikuttaa ratkaisevasti unionin lainsäädännön sisältöön, erityisesti puitepäätökseen 2004/757/YOS.
- (31) Unionin kannan esittävät ne jäsenvaltiot, jotka ovat jäseninä huumausainetoimikunnassa, toimien yhdessä.
- (32) Puitepäätös 2004/757/YOS, sellaisena kuin sitä sovellettiin 21 päivään marraskuuta 2018, sitoo Tanskaa, ja sen vuoksi Tanska osallistuu tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (33) Puitepäätös 2004/757/YOS sitoo Irlantia, ja sen vuoksi Irlanti osallistuu tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (34) Puitepäätös 2004/757/YOS ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa; Yhdistynyt kuningaskunta ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Huumausainetoimikunnan 63. istunnossa 2–6 päivänä maaliskuuta 2020, kun huumausainetoimikunnan on määrä antaa päätökset uusien aineiden lisäämisestä Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, ja psykotrooppisia aineita koskevassa

⁶ EUVL L 311, 28.11.2001, s. 67–128.

Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 1971 yleissopimuksessa oleviin listoihin, unionin puolesta otettava kanta määritetään tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetun kannan esittävät ne jäsenvaltiot, jotka ovat jäseninä huumausainetoimikunnassa, toimien yhdessä.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*